

РЕШЕНИЕ

№ 120

София, 12 юни 2018 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в открито заседание на шестнадесети май две хиляди и осемнадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: КАПКА КОСТОВА
ЧЛЕНОВЕ: ЕВЕЛИНА СТОЯНОВА
ХРИСТИНА МИХОВА

при участието на секретаря Мира Недева
и в присъствието на прокурора Тома Комов
изслуша докладваното от съдия Евелина Стоянова
дело № 397 по описа за 2018 година.

Производството е по реда на глава двадесет и трета от НПК, образувано по протест на прокурор при Апелативна прокуратура-Варна против определение на Апелативния съд-Варна, постановено по внохд № 16/18 г. Възразява се наличието на основанията по чл.348, ал.1, т.т.1 и 2 от НПК и се иска отмяна на оспорения съдебен акт. Пред ВКС прокурорът при Върховната касационна прокуратура не поддържа протеста в частта, с която се претендира, че въззивният протест срещу присъдата на Окръжния съд-Силистра по нохд № 14/17 г. е подаден от страна, която има право на това. В частта, с която е заявено възражение свързано с процедурата по чл.323 от НПК протестът се поддържа.

Подсъдимите М. М. Т., Г. Х. С. и Р. В. М. лично и защитниците им – адвокати Р.Н., Д.Х. и Ц.Х., изразяват становища за неоснователност на подадения протест.

За да се произнесе Върховният касационен съд, първо наказателно отделение взе предвид следното:

С постановление от 04.03.2015 г. на Главния прокурор на Република България (вх.№ 626 от 09.03.2015 г. по описа на НСС), на основание чл.195, ал.4 от НПК е разпоредено досъдебното производство срещу подсъдимите да бъде извършено в друг район, извън района на Окръжен съд-Силистра – този на Софийски градски съд, като е определено разследването да се проведе от следовател при НСС под прякото наблюдение и постоянен надзор за

законосъобразното и своевременно провеждане от Софийска градска прокуратура (том 20, л.2-4 от досъдебното производство). Наблюдаващ прокурор на образуваното при НСС досъдебно производство № 6/15 г. бил прокурор от състава на Софийска градска прокуратура – С.С..

На 12.01.2017 г. последният внесъл изготвения от него обвинителен акт в Окръжния съд-Силистра, въз основа на който е образувано нохд № 14/17 г.

На 17.02.2017 г. наблюдаващият прокурор уведоми административния ръководител на Окръжна прокуратура-Силистра да осигури участието на прокурор от ОП-Силистра по нохд № 14/17 г. по описа на ОС-Силистра - в съдебните заседания до приключване на делото пред първата инстанция, в която връзка изпратил наблюдателните материали по делото. Копие от това писмо било поставено на вниманието и на СОС.

Със заповед от 14.03.2017 г. на Главния прокурор (нохд, л.60), наблюдаващият прокурор С. бил командирован за участие в съдебно заседание на 15.03.2017 г. по нохд № 14/17 г. по описа на СОС (първото по делото заседание). Прокурор С. взел участие в това заседание по делото. От този момент до обявяването на присъдата е участвал прокурор при Окръжна прокуратура-Силистра.

С присъда № 34 от 28.09.2017 г. по нохд № 14/17 г. Окръжният съд-Силистра оправдал тримата подсъдими по предявените им, съответно, обвинения по чл.282, ал.1, във връзка с ал.1 от НК; чл.311, ал.1, във връзка с чл.20, ал.1 и 2, чл.26, ал.1 от НК.

На 05.10.2017 г. прокурор С. депозирал пред СОС протест срещу оправдателната присъда с искане за отмяната ѝ и постановяването на нова присъда - осъдителна спрямо подсъдимите (виж клеймо на плика – внохд № 16/17 г. по описа на Апелативния съд-Варна, л.11).

На 05.12.2017 г. прокурор С. депозирал пред СОС допълнение към протеста (виж клеймо на плика – на същото място, л.34).

С разпореждане от 18.01.2018 г. било образувано внохд № 16/18 г. по описа на Апелативния съд-Варна (л.1).

С определение № 96 от 16.03.2018 г. по същото дело Апелативният съд-Варна прекратил съдебното производство по делото.

Като съобрази горното, доводите на страните и след проверка Върховният касационен съд, първо наказателно отделение установи:

Оспореният съдебен акт прегражда пътя на наказателното производство (л.346, т.4 от НПК) и поради това подлежи на проверка по реда на глава двадесет и трета от НПК.

За да прекрати съдебното производство по делото ВАС, приел, обобщено, че подалият протеста срещу присъдата на СОС прокурор не е участвал в съдебното производство в първата инстанция и не е командирован по реда на чл.147, т.1 от ЗСВ, поради което е действал извън правомощията си съобразно правилата на местната подсъдност, ограничени до района на

действие на съответната прокуратура-в случая Софийска градска прокуратура. При тези съображения ВАС приел, че е бил сезиран с протест от лице, което няма право да протестира присъдата на СОС. Като прекратил производството по внохд № 16/18 г. ВАС фактически оставил без разглеждане подадения протест.

На плоскостта на чл.144 и 145 от ЗСВ, чл.46 ал.1 и 2 и 196 от НПК могат да бъдат изведени правомощията на наблюдаващия прокурор:

1) той ръководи разследването и осъществява постоянен надзор за законосъобразното му и своевременно провеждане;

2) участва в съдебното производство като държавен обвинител, а когато не може да участва при разглеждане на делото в съдебно заседание поради уважителни причини, съответният административен ръководител определя друг прокурор, който да го замести.

В чл.194, ал.4 от НПК е предвидена хипотеза на отклонение от правилата на местната подсъдност, при която на практика наблюдаващ прокурор е прокурор от прокуратурата, която не е съответна на местно компетентния съд, какъвто е и настоящият случай. В ЗСВ – чл.144, ал.2, е застъпено като водещо начало, че наблюдаващият прокурор, ръководил разследването, е този, който следва да вземе участие в съдебното производство. Поради това, макар да не е от състава на местно компетентната прокуратура, той, по силата на закона, може да участва в съдебното производство.

3) взема мерки за отстраняване на допуснати закононарушения, в това число и да подава протест срещу съответния съдебен акт.

С посочените правомощия наблюдаващият прокурор е овластен от момента, в който е определен за такъв по съответното досъдебно производство до приключване на делото пред първата инстанция - с изтичане на срока за обжалване на първоинстанционния съдебен акт.

Правомощието на наблюдаващия прокурор да подаде протест срещу съдебния акт, преценен от него като незаконосъобразен (постановен в нарушение на процесуалния и/или материалния закони) не е обвързано с участието му в съдебното заседание пред съответния местнокомпетентен съд. Посочената по-горе законодателна уредба не съдържа такова изискване. За упражняване на коментираното правомощие не е необходимо нарочно командироване на наблюдаващия прокурор.

При казаното дотук, настоящият състав на ВКС намира, че въззивният протест срещу присъдата по внохд № 14/17 г. по описа на Окръжния съд-Силистра е подаден от лице, което има право на протест. Оспореното определение следва да се отмени, а делото да се върне на АС-Варна за разглеждане на посочения протест по същество.

Що се отнася до възражението, свързано с чл.323 от НПК, макар при изложеното по-горе да няма значение за изхода на делото, трябва да се посочи следното: в производството по чл.323 от НПК на инстанционен контрол

подлежи само връщането на протеста, но не и преценката на съдията при първоинстанционния съд, че липсват основания за връщането му. И това е така, защото неговата преценка не е обвързваща за съдебния състав разглеждащ делото по същество. Последният е оправомощен да се произнесе и по допустимостта – въпрос, който е преюдициален спрямо основателността на подадения протест.

Водим от горното и на основание чл.354, ал.1, т.5 и чл.355, ал.1, т.т.1 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

РЕШИ:

ОТМЕНЯ определение № 96 от 16.03.2018 г., постановено по внохд № 16/18 г. на Апелативния съд – гр.Варна и ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на същия съд от стадия на съдебното заседание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: